

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Ajuntament sobre la possibilitat de publicar a la pàgina web municipal una nova secció anomenada NECROLÒGIQUES.

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Alcalde en què sol·licita el parer de l'Autoritat sobre la possibilitat de publicar a la pàgina web municipal una nova secció anomenada NECROLÒGIQUES amb l'objectiu de donar una àmplia difusió de les defuncions dels veïns del municipi als habitants de la ciutat i també a aquells ciutadans que resideixen fora de la ciutat. En concret, planteja les qüestions següents:

1.-La publicació de les dades del difunt a la pàgina web (nom, edat i fotografia del difunt, lloc i data celebració del funeral) constituïria una possible vulneració de la normativa de protecció de dades personals?

2.- És necessari recavar el consentiment de la família per fer-ho?

Analitzada la petició, vista la normativa vigent aplicable, i l'informe de l'Assessoria Jurídica s'emet el dictamen següent.

I

(...)

II

La Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), té per objecte garantir i protegir, pel que fa al tractament de les dades personals, les llibertats públiques i els drets fonamentals de les persones físiques, i especialment del seu honor i la seva intimitat personal i familiar (art. 1).

D'acord amb aquesta previsió, que refereix la protecció que dispensa la LOPD només a les persones físiques, el Reglament que desplega la LOPD aprovat pel Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, ha vingut a establir la no aplicabilitat a les persones difuntes (art. 2.4). Aquest article disposa textualment:

“Aquest Reglament no és aplicable a les dades referides a persones mortes. No obstant això, les persones vinculades al mort, per raons familiars o anàlogues, es poden dirigir als responsables dels fitxers o tractaments que continguin dades de la persona morta amb la finalitat de notificar l'òbit, aportant l'acreditació suficient i sol·licitar, quan sigui possible, la cancel·lació de les dades”.

La Sentència 292/2000, de 30 de novembre, del Tribunal Constitucional es pronuncia sobre l'abast del dret a la protecció de dades personals:

“(…)

La función del derecho fundamental a la intimidad del art. 18.1 CE es la de proteger frente a cualquier invasión que pueda realizarse en aquel ámbito de la vida personal y familiar que la persona desea excluir del conocimiento ajeno y de las intromisiones de terceros en contra de su voluntad (...) En cambio, el derecho fundamental a la protección de datos persigue garantizar a esa persona un poder de control sobre sus datos personales, sobre su uso y destino, con el propósito de impedir su tráfico ilícito y lesivo para la dignidad y derecho del afectado. En fin, el derecho a la intimidad permite excluir ciertos datos de una persona del conocimiento ajeno, por esta razón, y así lo ha dicho este Tribunal (...)es decir, el poder de resguardar su vida privada de una publicidad no querida. El derecho a la protección de datos garantiza a los individuos un poder de disposición sobre esos datos. Esta garantía impone a los poderes públicos la prohibición de que se conviertan en fuentes de esta información sin las debidas garantías y también el deber de prevenir los riesgos que puedan derivarse del acceso o divulgación indebidas de dicha información. Pero ese poder de disposición sobre los propios datos personales nada vale si el afectado desconoce qué datos son los que se poseen por terceros quiénes los poseen y con qué fin.

De ahí la singularidad del derecho a la protección de datos, pues por un lado su objeto es más amplio que el del derecho a la intimidad, ya que el derecho fundamental a la protección de datos extiende su garantía no sólo a la intimidad en su dimensión constitucionalmente protegida por el art. 18.1 CE, sino a lo que en ocasiones este Tribunal ha definido en términos más amplios como esfera de los bienes de la personalidad que pertenecen al ámbito de la vida privada, inextricablemente unidos al respeto de la dignidad personal (...) como el derecho al honor, citado expresamente en el artículo 18.4 CE e igualmente, en expresión bien amplia del propio art. 18.4 CE, al pleno ejercicio de los derechos de la persona.(...)”

En la mesura que el dret fonamental a la protecció de dades ha de ser considerat com el dret del individu a decidir sobre la possibilitat de que un tercer pugui conèixer i tractar la informació que li és pròpia, que es tradueix en la prestació del seu consentiment al tractament, en el deure de ser informat i en l'exercici per part de l'afectat dels seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, és evident que aquest dret desapareix per la mort de les persones i, per tant, els tractaments de dades de persones mortes no podrien considerar-se compreses dins l'àmbit d'aplicació de la Llei Orgànica 15/1999.

Per tant, i sens perjudici que el dret a la intimitat (previst a l'article 18.1 CE) pugui projectar-se més enllà de la mort d'una persona, en els termes que reconeix la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de Protecció Civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i Familiar i a la pròpia imatge (arts. 4 a 6), la protecció que dispensa la normativa de protecció de dades s'extingeix amb la mort de la persona.

En conseqüència, i responent la primera de les preguntes formulades a la consulta, s'ha de dir que la publicació de les dades de nom, edat i fotografia del difunt, i el lloc i la data del funeral, sempre referides a la persona difunta, no serien contràries a la LOPD atès que no estarien dins l'àmbit d'aplicació de la LOPD.

Ara bé, cal tenir en compte que la publicació d'informació relativa a la persona difunta, a banda d'oferir informació sobre la persona difunta pot oferir també informació, de forma indirecta, sobre els familiars o les persones de l'entorn familiar.

De les dades que s'inclouen a la consulta sembla clar que les dades identificatives (nom, edat i fotografia del difunt), juntament amb el fet que s'ha produït la seva mort, no ofereix informació sobre les persones familiars. Ara bé, la inclusió d'altres informacions sí que pot oferir-la, com seria el cas de la inclusió del lloc i la data de celebració del funeral.

La celebració del funeral de la persona difunta és un acte que forma part de la intimitat familiar, no només del difunt sinó també de la resta de persones de la seva família o què hi estan més estretament vinculades. A més, en funció de les dades concretes que es publiquin (p. ex. que es durà a terme una cerimònia en una determinada església o centre de culte, o seguint un determinat ritus) ofereix informació no només del difunt sinó també, moltes vegades, de les persones que hi estan més directament relacionades.

Des d'aquest punt de vista, i atès que la publicació d'aquesta informació al web podria constituir una cessió de dades personals (art. 3.i) de la LOPD), per a la qual és necessari disposar del consentiment de les persones afectades o d'una llei que ho habiliti (art. 11 LOPD), convindria que en el moment de la recollida de la informació relativa al lloc i la data de celebració del funeral es sol·liciti el consentiment de la família o les persones més properes per a la divulgació d'aquesta informació o, com a mínim, que se'ls informi sobre la intenció de divulgar aquesta informació a través del web municipal, per tal que, si escau, puguin oposar-s'hi.

Per tant, i responent a la segona pregunta plantejada, des del punt de vista de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, el consentiment de la família no seria necessari per a la publicació de les dades relatives al nom, edat i fotografia del difunt, juntament amb la informació del fet de la seva mort, però en canvi sí que pot resultar necessari per a la publicació d'informació relativa al lloc i data de la celebració del funeral.

III

Al marge del que s'ha exposat, cal tenir en compte un altre aspecte, que, tot i que no s'inclou dins les consultes efectuades, convé tenir en compte des del punt de vista de la protecció de dades.

Ens referim a la conveniència que s'estableixi durant quin període aquestes dades estaran disponibles al web municipal. Cal tenir en compte que tot i que la publicació de les dades identificatives pugui dur-se a terme, la publicació indefinida en el temps d'aquesta informació pot afectar el dol de les persones més directament vinculades a la persona difunta.

D'altra banda, la difusió a internet afegeix encara un altre element, atès que els mecanismes d'indexació per internet faran possible localitzar aquesta informació amb ocasió de les recerques que es facin sobre la persona difunta o, fins i tot, en alguns casos, dels seus familiars.

Des d'aquest punt de vista, convindria publicar les dades només pel temps indispensable per assolir la finalitat perseguida i, si escau, incloure mesures que evitin la indexació d'aquestes pàgines per part de les eines de recerca d'internet.

En relació amb això, cal tenir en compte que, si bé, com hem vist, la normativa de protecció de dades no és d'aplicació a les dades de les persones difuntes, d'acord amb el segon incís de l'article 2.4 del RLOPD, reproduït més amunt, els familiars o

persones vinculades al difunt poden adreçar-se als responsables dels fitxers o tractaments que continguin dades de la persona difunta per tal de notificar l'òbit (aportant l'acreditació suficient) i demanar que es cancel·lin les dades de la persona difunta (quan això sigui possible).

Conclusions

Des del punt de vista de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, el consentiment de la família no és necessari per a la publicació de les dades relatives al nom., edat i fotografia del difunt, juntament amb la informació del fet de la seva mort, atès que la normativa de protecció de dades no és d'aplicació a les persones difuntes.

És necessari el consentiment de la família per a la publicació del lloc i data de la celebració del funeral, atès que aquestes informacions revelen informació sobre un acte que forma part de la vida familiar, que fins i tot podria revelar dades relatives a les creences no només de la persona difunta sinó també d'altres integrants de la família o de l'entorn més proper de la persona difunta.

Barcelona, 17 de febrer de 2012